ครูบ้านนอก .คอม
www.kroobannok.com

นิทานชาดก...มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี (ฟังเพลงรางวัลชีวิต)

นำเสนอเมื่อ : 30 ส.ค. 2552

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ใช้ศึกษาค้นคว้า ประกอบการเรียนมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ที่ ๙ กัณฑ์มัทรีค่ะ....

เนื้อเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

ณ บัดนี้ อาตมภาพจักแสดงเรื่องพระเวสสันดรบรมโพธิสัตว์ขัตติยราชกัณฑ์ที่ ๙
ว่าด้วยเรื่องพระเวสสันดรในกัณฑ์มัทรีสืบต่อไป เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่พุทธศาสนิกชนทั้งหลายพอสมควรแก่เวลา

ดำเนินความว่า
พระมหาสัตว์เจ้ายังมหาปฐพีอันใหญ่ให้หวั่นไหวด้วยพระราชทานปิยบุตรทั้งสองแก่พราหมณ์
แล้วเกิดโกลาหลเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตลอดถึงพรหมโลก
โกลาหลอันนั้นหมู่เทพเจ้าชาวป่าหิมพานต์ได้สดับเสียงพิลาปรำพันของสองพระกุมารกุมารีที่พราหมณ์นำไป
ก็มีความสงสารประหนึ่งว่าหฤทัยจะแตกทำลาย

จึงปรึกษากันว่าถ้าพระนางมัทรีเสด็จกลับมาสู่อาศรมในเวลากลางวัน
เมื่อไม่ได้เห็นพระเจ้าลูกทั้งสองก็จะต้องรบกวนทูลถามซึ่งพระเวสสันดร
ครั้นได้ทรงทราบว่าพระเวสสันดรได้พระราชทานให้ไปแก่พราหมณ์แล้ว
พระนางเธอก็จะต้องวิ่งติดตามด้วยความสิเนหาอันแรงกล้าก็จะเสวยเวทนาอันใหญ่หลวง
จำเราทั้งปวงจะคิดหาอุบายกั้นกาง อย่าให้พระนางเธอเสด็จมาได้แต่ในเวลายังวัน

ครั้นปรึกษากันอย่างนี้แล้วจึงพร้อมกันมอบหน้าที่ให้เทพบุตรทั้งสามว่า
ท่านทั้งสามจงจำแลงเพศเป็นราชสีห์องค์หนึ่ง เป็นเสือโครงองค์หนึ่ง เป็นเสือเหลืององค์หนึ่ง
แล้วพากันไปขัดขวางกั้นกางหนทางที่พระนางเธอเสด็จมา ถึงพระนางเธอจะอ้อนวอนสักเพียงไรอย่าอนุญาตให้มาได้
จนกว่าพระอาทิตย์จะอัสดงคต จึงค่อยพากันละลดเลิกถอยหนีไปให้พระนางเธอเสด็จมาด้วยรัศมีจันทร์
แต่ว่าท่านทั้งสามจงพากันป้องกันอย่าให้พระนางเธอเป็นอันตรายด้วยสัตว์ร้ายต่าง ๆ ได้เป็นอันขาด

เมื่อเทพบุตรทั้งสามรับเทวราชปกาสิตของเทพเจ้าเหล่าที่ประชุมอยู่ในสถานที่นั้นแล้ว
ก็กระทำตามคำสั่งสอนทุกประการ
ฝ่ายพระเยาวมาลย์มาศมัทรีพระนางเธอมีพระหฤทัยไหวหวาดด้วยทรงคำนึงความฝัน
แล้วทรงรีบขมีขมันแสวงหามูลผลาหาร แต่บังเอิญเสียมที่พระนางเธอถือก็หลุดจากพระหัตถ์
กระเช้าก็จะพลัดตกลงจากพระอังสา ทั้งพระเนตรเบื้องขวาก็เขม่นอยู่ริก ๆ
ต้นไม้ที่พระนางเคยปลิดผลก็เผอิญไม่แลเห็น ท้องฟ้าอากาศก็เป็นประหนึ่งว่ามืดมิดไปทั่วทุกทิศ
พระนางเธอก็ทรงหลากจิตว่าเหตุไรหนอจึงเป็นอย่างนี้
ชะรอยจะมีเหตุอันใดอันหนึ่งแก่ตัวเราหรือไม่ก็พระเจ้าลูกทั้งสอง มิฉะนั้นก็พระสวามีเวสสันดรอย่างใดอย่างหนึ่ง

ครั้นทรงคำนึงอย่างนี้แล้วจึงบ่ายหน้าเสด็จกลับแต่ได้มาพบมฤคราชร้ายทั้งสามที่นอนขวางทางพระนางอยู่
พอนางเสด็จจวนถึง มฤคราชทั้งสามนั้นก็พร้อมกันลุกขึ้นยืนสกัดขวางทางพระนางไวพระนางเธอจึงทรงพิไรรำพันว่า
เวลาพระอาทิตย์ก็จวนจะตกต่ำอยู่แล้วทั้งพระอาศรมก็ยังอยู่ไกล
พระเจ้าลูกทั้งสองกับพระสวามีคงจะคอยเสวยมูลผลาหารที่เราจะนำไป
ป่านนี้พระจอมไทขัตติยาเบศร์คงจักปลอบพระราชโอรสธิดาผู้หิวโหยอยู่ในบรรณศาลาตั้งหน้าทอดพระเนตรคอยเป็นแน่แท้

พระลูกรักทั้งสองของเราก็จักพากันทรงกันแสงด้วยถึงเวลาเสวยแล้ว พระลูกแก้วกัณหาก็คงหิวพระถันธารา
หรือไม่อย่างนั้น พระเจ้าลูกทั้งสองก็คงจักมาคอยทางแม่เหมือนกับลูกโคอ่อนที่ชะแง่แลหาแม่โค
หรือไม่อย่างนั้นพระลูกทั้งสองคงยืนคอยแม่อยู่แต่ในอาศรม เหมือนกับหงส์ที่ตกอยู่บนเปือกตมฉะนั้น
อันหนทางก็ยังอยู่ไกล ทั้งเป็นหนทางน่อยเดินได้แต่ผู้เดียว เราไม่อาจจะเลี้ยวลัดให้พญาสัตว์ทั้งสามนี้ได้
เพราะข้างหน้าหนึ่งก็มีสระ อีกข้างหนึ่งก็มีบึง เราจำเป็นจะอ้อนวอนพญาสัตว์ทั้งสามนี้ให้หลีกหนีจากหนทางเรา

ครั้นทรงพระดำริแล้วจึงปลดกระเช้าผลไม้ลงจากพระอังสาแล้วประคองอัญชลีขึ้นอ้อนวอนว่า
ข้าแต่พญามฤคราชผู้ทรงฤทธิรอน
ขอท่านทั้งสามจงเห็นแก่ความออนวอนของข้าพเจ้าผู้เป็นพระราชธิดาของมนุษย์
ส่วนท่านทั้งสามก็เป็นราชบุตรของพญามฤคราชเหมือนกัน
ข้าพเจ้ากับท่านทั้งสามชื่อว่าเป็นพี่น้องกันโดยทางธรรม ข้าพเจ้าขอกราบไหว้ท่านทั้งสาม
ท่านทั้งสามจงกรุณาหลีกหนทางให้ข้าพเจ้า อันข้าพเจ้านี้เป็นอัครมเหสีของพระราชโอรสกรุงสีพี
ซึ่งถูกขับจากประเทศมาบวชเป็นชีไพร ข้าพเจ้านี้มิได้หมิ่นประมาทพระราชสามี
จงรักภักดีต่อพระราชสามีอยู่เสมอเป็นเนืองนิตย์
ขอท่านทั้งสามจงนิมิตจิตหลีกหนทางให้แก่ข้าพเจ้าด้วย
ช่วยให้ข้าพเจ้าได้กลับไปเห็นหน้าลูกรักทั้งสองศรี คือชาลีและกัณหา
ท่านทั้งสามก็จงพากันแสวงหาอาหารตามต้องการเถิด อีกประการหนึ่ง
ลูกไม้หัวมันที่ข้าพเจ้าได้มานี้มีอยู่มาก ข้าพเจ้าจะแบ่งให้ท่านทั้งสามเสียกึ่งหนึ่ง
อีกกึ่งหนึ่งจักนำไปฝากพระลูกรักและแลผัวขวัญ ขอท่านทั้งสามจงรีบด่วนให้หนทางแก่ข้าพเจ้า

เมื่อพระนางอ้อนวอนอยู่อย่างนี้ จนกระทั่งเวลาพระอาทิตย์อัสดงคต
พญามฤคราชทั้งสามนั้นจึงพากันละลดหลีกหนทางให้ ในคืนวันนั้นเป็นวันเพ็ญมีพระจันทร์เด่นเต็มดวง
พระนางเธอก็ได้เสด็จลวงมรรคามาจนกระทั่งถึงที่สุดจงกรม เมื่อได้ทรงพบเห็นพระเจ้าลูกทั้งสองในที่ ๆ เคยเห็นมา
จึงตรัสว่าเราได้เคยเห็นพระเจ้าลูกทั้งสองพากันยืนคอยต้อนรับอยู่ที่นี้ พอเห็นแม่มาถึงก็พากันวิ่งเข้ารับ
แต่วันนี้เหตุไรจึงกลับกลาย เราไม่พบเห็นพระเจ้าลูกทั้งสองเหมือนอย่างที่เคย
แม่นี้มีอุปมาเหมือนแม่แพะหรือแม่เนื้อที่ละลูกน้อยไปเที่ยวหากิน
หรือเหมือนกับปักษิณที่ทิ้งลูกน้อยไปจากรังหรือแม่ราชสีห์ที่พะว้าพะวังอาหาร
ละลูกน้อยไว้ในสถานของตนแล้วเที่ยวไปหากินฉะนั้น
วันนี้แม่ได้เห็นแต่รอยเท้าของเจ้าทั้งสองกับกองทรายที่เจ้าทั้งสองเคยกองเล่น วันอื่น ๆ
แม่ได้เห็นเจ้าทั้งสองขะมุกขะมอมอยู่ด้วยฝุ่นและทราย พอเห็นแม่มาถึงก็พากันวิ่งรับรองข้าง
มาวันนี้แม่รู้สึกอ้างว้างด้วยไม่เห็นหน้าเจ้าทั้งสอง วันก่อน ๆ เจ้าทั้งสองเคยคอยต้อนรับแม่ผู้กลับมาจากป่า
เคยชะแง่แลหาแม่เหมือนกับลูกแพะหรือลูกเนื้อทราย อันมีความมุ่งหมายหาแม่ฉะนั้น

แต่วันนี้แม่มิได้เห็นหน้าเจ้าทั้งสองเหมือนแต่ก่อนเลย
เห็นแต่ผลมะตูมสุกที่เจ้าทั้งสองเคยอุ้มเล่นมาตกกระเด็นอยู่ในที่นี้ โอ้ลูกรักของแม่เอ๋ย
เวลานี้ถันทั้งสองเต้าของแม่ที่ลูกกัณหาเคยได้ดูดดื่มมาแต่ก่อนก็เต่งเต็มประดุจว่าจะแตก
ใครเล่าเวลานี้จะมาคั้นชายพกแม่เพื่อหาของเล่น และใครเล่าจะเข้าเหนี่ยวถันแม่เสวยนม โอ้
พระอาศรมนี้เมื่อก่อนปรากฏแก่เราเหมือนกับมีมหรสพครึกครื้น มาวันนี้ดูช่างเงียบเหงาน่ากระไร
เราได้ดูอาศรมแล้วประหนึ่งว่าอาศรมหมุนเวียนเหมือนกับแป้นแห่งนายช่างหม้อ โอ
ไฉนหนอพระอาศรมนี้จึงมาเป็นเช่นนี้ ทั้งฝูงกาและสกุณาชาติทั้งหลายก็มิได้ส่งเสียงขันเหมือนวันก่อน
หรือว่าลูกในอุทรของแม่ตายเสียแน่แล้วประการใด หรือว่ามีผู้ใดมานำเอาลูกแม่ไปเสียที่อื่น
ลูกแม่จึงไม่เห็นปรากฏเหมือนกับในวันก่อน ๆ ฯ

เมื่อพระนางเธอทรงพิลาปรำพันอยู่ดังนี้แล้ว
ก็เสด็จเข้าไปเฝ้าพระอดิศรสวามีเวสสันดรราชฤาษี ทรงวางกระเช้าผลไม้ลงแล้วถวายบังคม
เมื่อได้เห็นสมเด็จพระเวสสันดรราชฤาษีเสด็จประทับนั่งนิ่งอยู่มิได้ทรงพาที ทั้งมิได้เห็นพระชาลีกัณหา
จึงกราบทูลถามว่าข้าแต่พระองค์ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ เหตุไรพระองค์จึงทรงนิ่งอยู่เช่นนี้
ทำให้หัวใจของหม่อมฉันมัทรีนี้หวั่นหวาด
ทั้งเมื่อเวลาจวนจะใกล้รุ่งวันนี้หม่อมฉันมัทรีก็ฝันประหลาดอยู่แล้วพระเจ้าข้า
ในเวลานี้ฝูงนกกาไพรและนกต่าง ๆ ก็มิได้สงเสียงขับร้อง
หรือพระเจ้าลูกทั้งสองพี่น้องตายเสียแล้วประการใด ข้าแต่พระจอมไทธิราชเจ้า
มีสัตว์ร้ายคาบเอาพระเจ้าลูกทั้งสองไปเคี้ยวกินเสียแล้วหรือไฉน หรือว่ามีใครนำเอาไปเสียในป่า
หรือในทุ่งกว้างอันสุดที่จะแสวงหา หรือว่าพระองค์ให้พระเจ้าลูกทั้งสองให้เป็นทูตไปเฝ้าพระเจ้าสีพี
หรือพระเจ้าลูกทั้งสองเข้าไปบรรทมอยู่ในอาศรมนี้
หรือว่าพระเจ้าลูกทั้งสองพากันออกไปเที่ยวเล่นในที่อื่น
ขอพระองค์จงตรัสบอกแก่กระหม่อมฉันด้วยเถิด
แม้แต่พระเกศาและพระหัตถ์พระบาทของพระเจ้าลูกทั้งสอง
ก็มิได้ปรากฏในคลองจักษุของหม่อมฉันหรือนกหัสดีลิงค์จะโฉบเฉี่ยวพระลูกเจ้าทั้งสองของกระหม่อมฉัน
นไปแล้ว ขอพระองค์จงตรัสบอกแก่กระหม่อมฉันด้วยเถิด ฯ

เมื่อพระนางมัทรีทูลอ้อนวอนอยู่สักเท่าไรพระมหากษัตริย์เจ้าก็มิได้ตรัสตอบ
นางมัทรีจึงกราบทูลว่า ข้าแต่พระเวสสันดรเจ้า
ทุกข์ที่ข้าพระองค์ไม่ตรัสแก่กระหม่อมฉันนี้เป็นทุกข์อันยิ่งใหญ่กว่าทุกข์ที่ถูกเนรเทศจากเมือง
ยังมิหนำซ้ำทุกข์ไม่ได้เห็นหน้าพระเจ้าลูกทั้งสองอีก
ขอพระองค์อย่าทรงทรมานกระหม่อมฉันให้ลำบากหัวใจเช่นนี้เลย
หัวใจของกระหม่อมฉันเวลานี้เหมือนกับถูกไฟจี้
การที่พระองค์ทรงนิ่งอยู่อย่างนี้ทำให้กระหม่อมฉันลำบากหัวใจยิ่งนัก
การที่พระองค์ทรงทำอย่างนี้เหมือนกับคนที่ตกต้นไม้แล้วมีผู้ตีซ้ำอีก
หัวใจของกระหม่อมฉันเวลานี้รู้สึกชอกช้ำเหมือนกับถูกลูกศร
หัวใจของกระหม่อมฉันเวลานี้เร่าร้อนยิ่งนักในการที่ไม่ได้เห็นพระลูกรักทั้งสอง
กระหม่อมฉันขอกราบทูลให้ทรงทราบว่า ถ้ากระหม่อมฉันไม่ได้เห็นหน้าลูกในคืนนี้
หรือพระองค์ไม่ตรัสกับหม่อมฉันในคืนนี้แล้ว เชาขึ้นพระองค์ก็จะเห็นซากศพของกระหม่อมฉันแน่

ลำดับนั้น
พระมหากษัตริย์เจ้าจึงทรงพระดำริว่าจำเราจักห้ามความโศกพระนางด้วยความหึงหวงจึงจะได้
ครั้นทรงพระดำริแล้วจึงตรัสว่า ดูกอนมัทรีผู้มีรูปสวย
อันในป่าหิมพานต์นี้ยอมมีนายพรานและดาบสหรือวิทยาธรเป็นอันมาก
หากเจ้าไปทำอะไรในป่าก็ไม่มีใครจะรู้เห็น เจ้าออกป่าแต่เช้าเป็นอย่างไรจึงกลับมาจนค่ำมืดเช่นนี้
นี่แน่แม่มัทรี ธรรมดาหญิงที่ทิ้งลูกหนีไปในป่าเขาจะมีสามีหรือไม่มีก็ตามเขาไม่ทำอย่างนี้
ตัวเจ้าเหตุไรจึงทำเป็นไม่มีห่วงลูกห่วงผัวบ้างเลย ที่ถูกเขาควรจะนึกถึงลูกบ้างไม่นึกถึงผัวก็ช่างเถิด
แต่นี่สิเข้าป่าแต่เช้าจนกระทั่งกลางคืนจึงกลับมา ยากที่เราจะเข้าใจว่าเจ้าไปทำอะไร
เมื่อเจ้ามีข้อแก้ไขอย่างไรจงว่ามาอย่าได้ชา ฯ

เมื่อพระนางมัทรีได้ทรงสดับพระวาจาอันเสียดแทงพระหฤทัยเช่นนี้ จึงกราบทูลว่า
พระองค์ไม่ได้ยินเสียงราชสีห์เสือโคร่ง สัตว์สี่เท้าสองเท้าและนกอันบันลือร้องในตอนเย็นนี้บ้างหรือ
นั่นแหละคืออันตรายที่ทำให้กระหม่อมฉันกลับมาแต่ยังวันไม่ได้
ในเวลาที่กระหม่อมฉันไปแสวงหาลูกไม้หัวมันนั้นเกิดรางร้ายขึ้นหลายประการ คือเสียมก็หลุดมือ
กระเช้าก็หลุดจากบ่า และในป่านั้นกระหม่อมฉันรู้สึกหวาดกลัวจนตัวสั่นขวัญหาย
ได้ไหว้วอนเทพเจ้าทั้งหลายให้ช่วยคุ้มครองพระองค์กับพระเจ้าลูกที่อยู่ข้างหลัง
แล้วกระหม่อมฉันได้นึกถึงความฝันร้ายในคืนนี้จึงตั้งใจจะกลับมาเร็ว
ในกาลนั้นตาของกระหม่อมฉันก็เขม่นอยู่ริก ๆ ทั้งรู้สึกพราพราวแลเห็นต้นไม้แปลกไปกว่าแต่ก่อน

คือต้นไม้ที่เคยผลิผลก็แลเห็นเป็นไม่มีผล ส่วนต้นไม้ที่ไม่มีผลสิกลับแลเห็นเป็นมีผล
กระหม่อมฉันจึงเที่ยวหาผลไม้ได้โดยลำบากนัก พอแสวงหาได้แล้วก็รีบกลับมา
ครั้นมาถึงซองเขาก็มีสัตว์ร้ายสามตัว คือราชสีห์ เสือโคร่ง เสือเหลือง
มานอนขวางทางกระหม่อมฉันอยู่ กระหม่อมฉันไม่รู้ที่จะหลีกไปทางไหน
ได้กราบไหว้ออนวอนต่อสัตว์ทั้งสามอยู่จนกระทั่งพลบค่ำสัตว์ร้ายทั้งสามนั้นจึงหลีกทางให้กระหม่อมฉัน กระหม่อมฉันได้รีบเดินเป็นวิ่งมาจนกระทั่งถึงอาศรมศาลาที่นี้
เหตุที่กระหม่อมฉันไปเช้ากลับมาถึงในเวลากลางคืนอยู่อย่างนี้แหละพระเจ้าข้า ฯ
ส่วนพระมหากษัตริย์เจ้าเมื่อพระนางมัทรีกราบทูลชี้แจงอย่างนี้แล้วก็มิได้ตรัสตอบประการใด
ทรงนิ่งอยู่จนตลอดราตรี

ฝ่ายพระนางมัทรีก็ได้แต่ทรงโศกร่ำร้องปรับทุกข์ไปตามประสาหญิงด้วยถ้อยคำต่าง ๆ
ว่าตัวเราไม่เคยประมาทต่อพระราชสามีเลย ได้ตั้งใจปฏิบัติพระราชสามีเป็นอย่างดีเหมือนศิษย์ปฏิบัติอาจารย์
ได้เที่ยวแสวงหามูลผลาหารในป่ามาเลี้ยงพระสามีแลพระลูกรักทั้งสองทุกวันมา โอพระลูกเอย
นี่แน่ะขมิ้นแมบดไว้สำหรับใช้เวลาเจ้าทั้งสองอาบน้ำ โอนี่สิผลมะตูมสุกที่เจ้าทั้งสองเคยเลน
นี่ก็เง่าบัวฝักบัวที่แม่หามาไว้ นี่ก็ลูกกระจับอันมีรสหวานเหมือนน้ำผึ้ง ข้าแต่พระองค์ผู้เป็นที่พึ่งของกระหม่อมฉัน
ขอพระองค์ได้โปรดเรียกพระลูกทั้งสองมาเสวยลูกไม้หัวมันเถิด
ขอพระองค์จงประทานดอกไม้ประทุกแก่พอชาลีประทานดอกโกมุทแก่แม่กัณหา
ให้พระเจ้าลูกทั้งสองประดับประดาแล้วฟ้อนรำให้ทอดพระเนตร
ขอพระปิ่นเกษจงเรียกพระเจ้าลูกทั้งสองให้ตื่นจากบรรทมเถิด ข้าแต่พระองค์ผู้ประเสริฐกว่าพลโยธี
เราทั้งสองก็ย่อมมีสุขทุกข์เสมอกันได้ถูกขับจากพระนครมาด้วยกัน
สมควรที่พระองค์จะทรงพระกรุณาแก่กระหม่อมฉันบ้างอย่าทรงให้กระหม่อมฉันลำบากใจนักเลยพระเจ้าข้า
หรือว่าข้ามัทรีมีบาปกรรมได้กระทำมา
ได้เคยดำว่าสมณพราหมณ์ว่าขอให้ท่านพลัดพรากจากบุตรธิดาไว้ในปางก่อนหรืออย่างไร
วันนี้กระหม่อมฉันถึงพลัดพรากจากพระลูกรักทั้งสอง ฯ

เมื่อพระนางเธอไม่ได้รับคำตอบจากพระราชสามีอย่างนี้แล้ว
ก็ถวายบังคมลาออกเที่ยวเสาะแสวงหาพระลูกเจ้าทั้งสองในที่ต่าง ๆ
เมื่อพระนางเจ้าไปถึงต้นไม้ที่พระเจ้าลูกทั้งสองเคยเลนอยู่แต่ก่อนมา
พระนางเจ้าก็ทรงปริเทวนารำพันเพ้อต่าง ๆ
จนกระทั่งหมู่เนื้อและนกได้ตกใจกลัวด้วยเสียงฝีพระบาทและเสียงร่ำร้องของพระนางเธอ
เมื่อพระนางเธอได้ทอดพระเนตรเห็นของเลน คือตุ๊กตารูปเนื้อทรายตัวเล็ก ๆ รูปกระต่าย รูปนกเค้า
รูปชะมด รูปหงส์ รูปนกกะเรียน รูปนกยูง ซึ่งพระลูกทั้งสองได้เคยเลนมาในกาลก่อน
พระนางเจ้าก็ยิ่งทรงสะท้านอาวรณ์ถึงซึ่งพระเจ้าลูกทั้งสอง

แล้วพระนางเจ้าจึงวิ่งกลับไปที่พระอาศรมแล้วกลับออกมาจากพระอาศรมไปเที่ยวแสวงหาตามนานาสถาน มีสระโบกขรณีเป็นต้น แล้วกลับมากราบทูลพระมหาสัตว์อีก
เมื่อทรงเห็นพระมหาสัตว์ประทับนิ่งอยู่อีกเหมือนแต่ก่อน จึงกราบทูลตัดพ้อต่อว่า
ว่าเหตุไรพระองค์จึงไม่ทรงตักน้ำ ผ่าฟืน ก่อไฟไว้เหมือนวันก่อน ๆ
มาทรงนั่งนิ่งอยู่เหมือนอย่างนี้ทำไม ข้าแต่พระเวสสันดรเจ้าผู้เป็นที่รักของกระหม่อมฉันอย่างยิ่ง
ไม่มีผู้ใดจะเป็นที่รักของกระหม่อมฉันยิ่งไปกว่าพระองค์เลย วันก่อน ๆ
เวลากระหม่อมฉันกลับมาเห็นพระพักตร์ของพระองค์แล้วก็หายเหน็ดเหนื่อยทุกข์
แต่วันนี้กระหม่อมฉันยิ่งทุกข์ร้อนขึ้นอีก ในการที่พระองค์ไม่ทรงจำนรรจากับกระหม่อมฉัน
ทั้งไม่ได้เห็นหน้าของพระลูกเจ้าทั้งสอง เมื่อพระนางเธอเห็นพระมหาสัตว์เจ้าทรงนิ่งอยู่
ก็ทรงโศกเศร้าเป็นกำลังดังประหนึ่งว่ามีลูกศรมาเสียบทรวง มีพระกายสะทกสะท้านปานแม่ไก่ถูกตี
ได้ถวายอัญชลีแล้วออกเที่ยวตามหาพระลูกเจ้าทั้งสองอีก

เมื่อไม่ทรงพบเห็นในที่ใด ๆ จึงกลับมาทูลอ้อนวอนถามพระมหาสัตว์เจ้าอีก
ฝ่ายพระมหาสัตว์เจ้าก็ไม่ตรัสประการใด
พระนางเธอได้เที่ยวแสวงหาพระเจ้าลูกทั้งสองวกไปเวียนมารอบขอบเขตพระบรรณศาลาอยู่ตลอดราต

รี ถ้าจะคลี่คลายหนทางทรงออกไปก็ได้ถึง ๑๕ โยชน์โดยคณา
พอสิ้นราตรีแล้วพระนางเจ้าก็กลับไปเฝ้าพระมหาสัตว์เจ้าอีก ทรงร้องไห้รำพันด้วยประการต่าง ๆ
แล้วทรงยกยองพระบาทว่าจะออกเที่ยวแสวงหาอีก
แต่พอดีพระนางเจ้าได้สิ้นพระสติสัมปฤดีล้มสลบลงที่พื้นพสุธาต่อหน้าพระที่นั่งของพระเวสสันดรราชฤาษี ฯ

ในขณะนั้นพระเวสสันดรราชฤาษีทรงตกพระทัยว่า
พระมัทรีสิ้นพระชนม์ชีพแล้วทรงตระหนกตกประหม่า
จนมีพระกายสั่นสะท้านด้วยความโศกศัลย์อันแรงกล้า ออกพระโอษฐ์ว่า
เจ้ามัทรีไม่ควรจะมาตายในที่เช่นนี้เลย ถ้าเจ้าตายอยู่ในกรุงสีพีก็จะได้มีการถวายเพลิงเป็นการใหญ่
ประชาชนและกษัตริย์ทั้งสองประเทศก็จะได้ถวายสักการะพิเศษพระศพของเจ้า
ครั้นออกพระโอษฐ์อย่างนี้แล้ว จึงรีบเสด็จจากพระบรรณศาลา
เพื่อทรงตรวจดูว่าพระนางสิ้นพระชนม์แล้วจริงหรือ
เมื่อทรงวางพระหัตถ์เบื้องขวาลงที่พระทรวงของพระนาง
ก็ทรงทราบว่าพระนางยังทรงพระชนม์อยู่เพราะพระทรวงยังอุ่นอยู่
จึงรีบไปหยิบเอาพระเต้าลงมาชอนพระเศียรของพระนางขึ้นวางบนพระเพลา
เทน้ำออกจากพระเต้ารดตัวพระนางให้เปียกชุ่ม แล้วทรงวักน้ำลูบพระพักตร์และทรวงของพระนาง
ฝ่ายพระนางมัทรีก็ทรงได้สติสมปฤดีขึ้นมา
แล้วเคลื่อนพระองค์ลงจากพระเพลาขึ้นถวายบังคมทูลถามว่า พระเจ้าลูกทั้งสองอยู่ที่ไหนพระเจ้าข้า ฯ

ก็แลนับแต่พระเวสสันดรได้ทรงบรรพชามาถึง ๗ เดือนแล้ว
ยังไม่เคยแตะต้องพระกายของพระนางเลย
เพิ่งได้มาแตะต้องในคราวนี้ด้วยความเศร้าโศกอันแรงกล้าเท่านั้น
ครั้นพระนางมัทรีทูลถามถึงพระลูกทั้งสอง จึงตรัสตอบว่า ดูก่อนมัทรี
พระเจ้าลูกทั้งสองนั้นเราได้ให้แก่พราหมณ์ชราไปเสียแต่วานนี้แล้ว
ขอเจ้าจงทรงผ่องแผ้วอนุโมทนาต่อทานบารมีของเราเถิด พระนางมัทรีกราบทูลว่า
เหตุไรพระองค์จึงไม่ตรัสบอกกระหม่อมฉันเสียในเวลาคืนนี้เล่า ดูก่อนมัทรี
เพราะเราเห็นว่าถ้าเราจะบอกแต่เดิมทีก็กลัวเจ้าจะหัวในแตกตายด้วยความเสียใจ เพราะฉะนั้น
ขอเจ้าอนุโมทนาในเวลานี้เถิด

พระนางมัทรีจึงกราบอนุโมทนาว่า ข้าแต่พระองค์ผู้ประเสริฐ กระหม่อมฉันขออนุโมทนาบุตตทานอันอุดมของพระองค์
ขอพระองค์จงทรงทำพระหฤทัยให้ผองใส ให้พระองค์ได้ทรุงบำเพ็ญทานบารมียิ่ง ๆ ขึ้นไปเถิด
เมื่อคนทั้งหลายยังตกอยู่ในอำนาจของความตระหนี่เหนี่ยวแน่น
พระองค์ผู้ทำแว่นแคว้นสีพีให้เจริญได้ทรงพระราชทานซึ่งพระเจ้าลูกทั้งสองให้เป็นทานแก่พราหมณาจารย์แล้ว
จัดว่าเป็นทานอันประเสริฐของพระองค์ ฯ ฉะนั้นพระเวสสันดรจึงตรัสว่า ดูก่อนมัทรี ถ้าเราไม่มีใจเลื่อมใสยินดีแล้ว
อัศจรรย์ต่าง ๆ ก็ไม่เกิดมี่ คือแผ่นดินไหว ฟ้าก็ร้อง ภูเขาก็สะท้านเหมือนกับจะถล่มเป็นที่น่าอัศจรรย์

พระคันธรุพนาจารย์จึงสังวรรณนาการไว้ว่าอัศจรรย์ต่าง ๆ
นั้นคือเทพเจ้าทั้งสองหมู่ที่สิงอยู่ในนารทบุรรพต ก็ได้อนุโมทนาต่อบุตตทานของพระเวสสันดรอยู่ที่ประตูวิมานแห่งตน ๆ มิใช่แต่เท่านั้น พระอินทร พระพรหม ท้าวปชาบดี พระจันทรเทพบุตร พระยม ท้าวเวสสุวัณ เทพเจ้าแห่งดาวดึงส์มีพระอินทร์เป็นหัวหน้า และเทพเจ้าภูกราศีก็มีใจยินดีอนุโมทนาต่อบุตตทานของพระเวสสันดรขึ้นพร้อมกันว่า
ข้าแต่พระเวสสันดรเจ้า ทานที่พระองค์ทรงบำเพ็ญนี้เป็นทานอันอุดม เป็นอันพระองค์ทรงบำเพ็ญแล้วเป็นอย่างดี
ฝ่ายพระนางมัทรีผู้เป็นพระราชบุตรีมียศก็เปล่งสุนทรอนุโมทนาต่อบุตตทานอันอุดมของพระเวสสันดรบรมราชสวามี
ก็มี ณ กาลบัดนั้น จบเรื่องพระเวสสันดรกัณฑ์มัทรีแต่เท่านี้

เอวๆ ก็มีด้วยประการฉะนี้ ฯ

ขอบคุณ www.geocities.com/

รางวัลชีวิต
ชัชฎาภรณ์ รักษณาเวช

พระพุทธองค์
ท่านทรงสอนเรื่องเวรกรรม
คนไหนใครทำ
กรรมเคยก่อเอาไว้อย่างไร
ก่อนนั้น
เคยทำกรรมไว้ชาติใด
ชาตินี้ต้องได้
รับกรรมที่ทำก่อนนั้น

ตัวฉันคงทำ
แต่กรรมซ้ำอยู่เสมอ
ชาตินี้จึงเจอ
เวรกรรมเก่าเขายอนผูกพัน
ปวดร้าว
ตรอมตรมขื่นขมอนันต์
ทำดีสารพัน
รางวัลที่ได้ก็คือเคราะห์กรรม

โธ่เอ๋ย พระเจ้าไม่เคยปราณี
ในชาตินี้
ทำดีไม่เคยก่อกรรม
หวังให้ ผลบุญได้น้อมนำ
ล้างเวรที่เคยทำ
แต่ชาติปางก่อน

สิบนิ้วประนม
สวดมนต์พรำบนบูชา
กุศลทำมา
จงนำข้าสิ้นเวรดั่งวรณ์
หากแม ชีวีสิ้นลับดับมรณ์
เวรกรรม ทุกชาติก่อน
บรรเทาผันผอน
อย่าตามซ้ำเลย